

แนวทางการพัฒนาการใช้นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3
และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

GUIDELINES FOR DEVELOPMENT POLICY IMPLEMENTATION AND FOCUS OF THE
MINISTRY OF EDUCATION TOWARDS THE PRACTICE OF EDUCATIONAL INSTITUTION
UNDER THE BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 AND THE
BURIRAM SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ชาวลิต แก้ววิเชียร¹, บรรจบ บุญจันทร์²

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Chaovalit Kaewwichean¹, Banjob Boonchan²

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : 65D0101221@nrru.ac.th¹, banjob.b@nrru.ac.th²

(Received : June 20, 2024 ; Edit : July 1, 2024 ; accepted : July 2, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ 2) เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่การปฏิบัติ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 124 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ 38 จำนวนโรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 162 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการหรือครู ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวม เท่ากับ .937 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ การทดสอบค่าที (t-test) และแบบสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ รองลงมา คือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นหน้าที่ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ, การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the level of policy implementation and focus of the Ministry of Education. 2) to compare the policy implementation and focus of the Ministry of Education. into practice and 3) to study guidelines for developing the implementation of policies and focuses of the Ministry of Education into practice

The sample group is There are 124 schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 3, and 38 schools under the Buriram Secondary Educational Service Area Office.

Total 162 schools. The informant in each school is the school director. Deputy Director or Teacher Obtained by stratified random sampling. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with an overall confidence value of .937. Statistics used in data analysis included frequency, mean, standard deviation, analysis, t-test, and interviews using content analysis.

The research results found that

1. Implementation of policies and focus of the Ministry of Education into the practice of schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 and the Buriram Secondary Educational Service Area Office Overall, it is at a high level. The aspect with the highest average is the aspect of driving educational laws and the national education plan, followed by the aspect of providing education for safety, respectively.

2. Comparison of policy implementation and focus of the Ministry of Education into the practice of schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 and the Buriram Secondary Educational Service Area Office Classified according to school affiliation Overall and each aspect is not different.

3. Direction of development using the guidelines and focus of the Ministry of Education into the practice of affiliated schools Buriram Educational Service Area Office 3 and Buriram Secondary Educational Service Area Office .It was found that there is a trend in following the guidelines. It is the duty of the director and the regulatory agency to expedite control of the regulations. Follow up on cuts to ensure successful results follow.

Keywords: Policy and focus of the Ministry of Education, policy implementation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายคือข้อแถลงแผนดำเนินการที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้หน่วยงานในสังกัดได้รับรู้และเป็นแนวทางอันหนึ่งอันเดียวกันและใช้การขับเคลื่อนองค์การให้เป็นไปจริงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์โดยนโยบายจะอันสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกับแผนพัฒนาระดับชาติ นโยบายมีลักษณะเชิงคำสั่ง ข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติ มักเป็นภาษาราชการที่รัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดไว้ในประกอบการตัดสินใจว่าจะกระทำหรือไม่กระทำการใด หรือเพื่อแก้ปัญหา ป้องกันปัญหาในอนาคตเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งและขับเคลื่อนองค์การในทิศทางเดียวกันโดยสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) ที่ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติ ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีคนเก่งและมีคุณภาพสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (2566-2570) โดยเฉพาะหมวดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณปี พ.ศ. 2567 ได้กำหนดหลักการในการดำเนินนโยบายดังนี้ 1) สร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียนและประชาชน โดยให้ทุกหน่วยงานนำรูปแบบการทำงานโดยบูรณาการการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสานต่อการร่วมมือที่เข้มแข็ง สร้างหลักประกันว่าทุกคนจะต้องมีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ 2) สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง องค์กร ประชาชน และประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการประสานงานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาเปิดด้วย 3) ดำเนินการตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชนโดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษา เพื่อร่วมกัน “พลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล” (Transforming Education to fit in the digital era) โดยหัวข้อของนโยบายและจุดเน้นดังต่อไปนี้ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษา 3) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 5) การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากร 6) การพัฒนาระบบราชการ และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล 7) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

นโยบายเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อการพัฒนาองค์กร เป็นกรอบชี้้นำการปฏิบัติ นโยบายและการบริหารมีความสัมพันธ์กัน เพราะนโยบายเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางการทำงาน เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้เพื่อตัดสินใจสั่งการ (บรรจบ บุญจันทร์, 2557) การที่หน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายได้นั้น ต้องทำการทำความเข้าใจตีความหมายให้ถูกต้องสอดคล้องกับนโยบายและเหมาะสมกับบริบทของตนเอง ด้วยธรรมชาติของนโยบายนั้นจะบอกเป็นกรอบกว้างๆครอบคลุมในส่วนใหญ่ส่วนการตีความนั้นเป็นหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดต้องใช้ความรู้ความสามารถในตีความแปลความหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย นโยบายที่ดีควรมีลักษณะที่ชัดเจน สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ใช้เพื่อในการ แก้ปัญหา หรือป้องกันปัญหาอันเป็นเรื่องที่ต้องกระทำเพื่อให้ประเทศชาติพัฒนาไปในทางดี หากแม้หน่วยงานในสังกัดมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน หรือไม่สามารตีความวัตถุประสงค์นั้นได้ย่อมเกิดผลเสียทำให้ ผลการดำเนินงานไม่สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการของปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้ก่อนหน้านั้นแล้วกับการกระทำหรือการปฏิบัติที่ทั้งหลายที่มุ่งให้บังเกิดผลไปตามนโยบายนั้น ๆ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติก็คือความสามารถในการจัดการและประสานงานในสิ่งที่จะกระทำให้บังเกิดผลในลักษณะที่เป็นลูกโซ่ความสัมพันธ์ในเหตุและผล การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดัน

ให้นโยบายได้รับการรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับ การรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อ ผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับผลจากนโยบาย อันจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้ นโยบายประสบความสำเร็จในที่สุด ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้มอบและผู้รับนโยบายจะต้องมีความชัดเจนเรื่อง องค์ประกอบของนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้รับนโยบายจะต้องเข้าใจและสามารถแปลความหมายของนโยบาย ได้อย่างถูกต้อง (สมภาร ศิโล, 2554) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติคือการแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน นโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมาย คำสั่ง ให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เพื่อดำเนินการงาน ต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดทำ นโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น (ระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ ,2560)

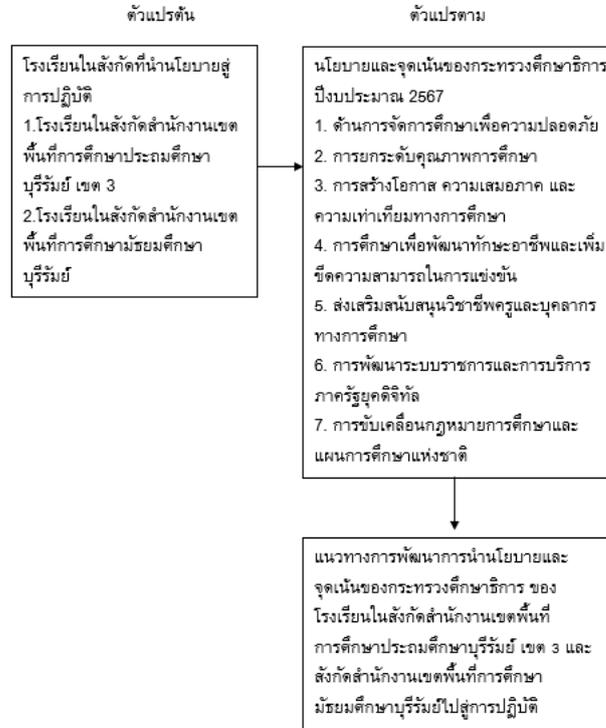
ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้นโยบายและจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใช้นโยบาย ความเข้าใจของหน่วยงานในการใช้ นโยบายและจุดเน้นเพื่อการการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และการใช้นโยบาย และจุดเน้นได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน การเปรียบเทียบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของหน่วยงานดังกล่าว อีกทั้ง การหาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายและจุดเน้นสู่การปฏิบัติอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ไปสู่การ ปฏิบัติ
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่การปฏิบัติระหว่างโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์ไปสู่การปฏิบัติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา แนวทางการพัฒนาการใช้นโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

สมมติฐานการวิจัย

1. โรงเรียนที่ต่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ต่างกัน มีการตอบสนองการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ แตกต่างกัน
- 2.

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 214 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 66 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 280 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 124 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ 38 จำนวนโรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 162 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการหรือครู

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 หน่วยงาน ดังนี้
 - 1.1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3

1.2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการปีงบประมาณ 2567 ประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบดังนี้

- 2.1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย
- 2.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา
- 2.3 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา
- 2.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 2.5 ส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2.6 การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล
- 2.7 การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับอยู่ในระดับน้อยมาก

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามและการหาประสิทธิภาพ

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นตามวิธีการขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการใช้ นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิด และขอบเขตการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบคำถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 จำนวน 7 ด้าน คือ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษา 3) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 5) ส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา 6) การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล 7) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษา

ประกอบด้วยข้อคำถาม 72 ข้อ

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นคำถาม โครงสร้างของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา สาระสำคัญให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และนิยามศัพท์ แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดย คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 103) และ นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์และเหมาะสม พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.0 ทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1990, pp. 202-204) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.937 จำแนกตัวแปรดังนี้

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายและจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ไปสู่การปฏิบัติจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์และการหาประสิทธิภาพ

1. ผู้วิจัย ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้การปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน คือ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษา 3) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 5) ส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา 6) การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล 7) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษา และแผนการศึกษา โดยนำค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางการพัฒนาใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3

3. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของประเด็นการสัมภาษณ์ โครงสร้างของเนื้อหา ความถูกต้อง เหมาะสมของภาษา เพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 จำนวน 162 โรงเรียน

1.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 พร้อมด้วยแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผ่านช่องทางผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้คิวอาร์โค้ด Google Forms

1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทางรูปแบบออนไลน์ ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามที่กำหนด ผู้วิจัยจะดำเนินการติดต่อประสานขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้ง และเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

1.4 พิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาสาขาบริหารการศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี 3) รับผิดชอบเกี่ยวกับงานนโยบายและแผน

2.2 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนเพื่อติดต่อขอสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 20 – 25 เมษายน 2567

2.3 ผู้วิจัยเดินทางเข้าพบผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอสัมภาษณ์ โดยมีอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ที่สำคัญได้แก่ ประเด็นสัมภาษณ์ แบบบันทึกสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูปรูป ฯลฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1.1 การนำแบบสอบถามมาตรวจสอบหาความถูกต้องและความสมบูรณ์

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) มาวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย พิจารณาและใช้หลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2554) ซึ่งแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง การใช้นโยบายและจุดเน้นของศธ. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการพัฒนาการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่ม (T-test)

2. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายและจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ไปสู่การปฏิบัติโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ปฏิบัติของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์ ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ			ระดับ	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1.	การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย	4.50	0.49	มาก	3
2.	การยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.45	0.53	มาก	4
3.	การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา	4.27	0.66	มาก	6
4.	การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	4.23	0.76	มาก	7
5.	ส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.50	0.61	มาก	2
6.	พัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล	4.40	0.58	มาก	5
7.	การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ	4.62	0.47	มากที่สุด	1
รวม		4.44	0.49	มาก	

จากตาราง 1 แสดงว่า การใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.76)

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน โดยภาพรวม

ด้าน	การใช้นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ	สพป.บร3 n=124		สพม.บร. n=38		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
		1.	การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย	4.49	0.41		
2.	การยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.44	0.40	4.54	0.47	1.25	0.21
3.	การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา	4.37	0.43	4.45	0.54	0.80	0.42
4.	การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	4.22	0.61	4.24	0.80	0.16	0.87
5.	ส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.49	0.47	4.52	0.55	0.38	0.70
6.	การพัฒนากระบวนการ และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล	4.40	0.48	4.47	0.63	0.77	0.43
7.	การขับเคลื่อนกฎหมาย การศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ	4.63	0.48	4.59	0.46	-0.46	0.64
	รวม	4.43	0.46	4.47	0.55	0.48	0.55

จากตารางที่ 2 พบว่า การใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางพัฒนาการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสรุปแต่ละด้านได้ ดังนี้

3.1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย มีแนวทางพัฒนา ดังนี้ ผู้บริหารควรมอบนโยบายให้ครูวางแผนการใช้สื่อของนักเรียนเพื่อป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ แนะนำแนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เป็นประโยชน์กับตัวของนักเรียนและต่อสังคม ปลูกฝังให้นักเรียนมี ทศนคติ พฤติกรรมที่ดี มีองค์ความรู้ รู้เท่าทันสื่อ อาจจะแฝงไปกับวิชาที่สอน นำความรู้เกี่ยวกับภัยและอันตรายของสังคมออนไลน์ สอนให้เด็กเห็นคุณประโยชน์และโทษของการใช้สื่อออนไลน์ ตลอดจนเข้าใจกลไกของเครื่องมือสื่อสาร ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การหารายได้หรือการสร้างอาชีพ เป็นต้น มากกว่าการใช้สื่อเพื่อความบันเทิง ลดปัญหาของการใช้สื่อและผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามมาจากการใช้สื่ออย่างไม่รู้เท่าทันของเยาวชนได้

3.2 ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา มีแนวทางพัฒนา ดังนี้ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูเพื่อใช้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงที่หลากหลาย แล้วจึงจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้เด็กได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นโค้ช ส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมรรถนะที่สำคัญมีทักษะความรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพรวมทั้งมีการใช้กระบวนการ PLC อย่างสม่ำเสมอ นำเทคนิคและวิธีการหรือนวัตกรรมจากกระบวนการ PLC และการพัฒนาตนเองมาจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อกระบวนการต่างๆ ถูกต้องเหมาะสมก็จะเกิดผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และการประเมินผล ส่งเสริมนักเรียนเก่ง พัฒนานักเรียนอ่อน แก้ไขนักเรียนที่มีปัญหา

3.3 ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา มีแนวทางพัฒนา ดังนี้ การพัฒนาธนาคารหน่วยกิต (Credit bank) ควรเริ่มจากการทำความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประชุมหารือทำความเข้าใจ ออกแบบและสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท ปรับหลักสูตรเข้าให้มีวัตถุประสงค์ สมรรถนะรายวิชาที่สอดคล้องตรงกันระหว่างสถาบันตามความต้องการของผู้เรียนต้องมีการวัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐานน่าเชื่อถือ โดยเปิดเป็นหลักสูตรระยะสั้นตามความสนใจหรือหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

3.4 ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้ ครูควรทำการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมอาชีพ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เมื่อพบสิ่งนักเรียนถนัดและสนใจแล้ว ให้ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนได้ฝึกฝนบ่อยๆ จนชำนาญเพื่อให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบ อาชีพเชิงวิสาหกิจ การศึกษาดูงานหรือการร่วมกิจกรรมต่างๆ นำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำหรือทำข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้คู่กันไปกับการฝึกทักษะอาชีพตามความสนใจ

3.5 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากร มีแนวทางพัฒนา ดังนี้ ควรสำรวจบุคลากรเรื่องปัญหาหนี้สินรายบุคคล เมื่อทราบแล้วต้องจัดทำมาตรการไม่สร้างหนี้เพิ่ม ให้ความรู้เบื้องต้นกับครู ให้รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน ส่งเสริมให้ครูมีวินัยในตนเองด้านการเงิน มอบนโยบายเรื่องการวางแผนการเงินในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ครูทำบัญชีรายรับรายจ่าย ใช้จ่ายให้เหมาะสมกับเงินเดือนที่มี ปลูกฝังค่านิยมให้ครูรู้จักการออม ไม่ฟุ่มเฟือย นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และการวางแผนชำระหนี้รายบุคคล

3.6 ด้านการพัฒนาบรรณารักษ์และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล มีแนวทางพัฒนา ดังนี้ ควรจัดทำศูนย์ข้อมูลออนไลน์ของสถานศึกษา ให้มีความถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบัน พัฒนาการรับส่งข้อมูลให้ทันสมัย ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในกระบวนการทำงาน การติดต่อสื่อสาร ให้ครูสามารถส่งข้อมูลและแบ่งปันข้อมูลทางวิชาการ งานสารบัญ หรืองานต่างๆ ให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นและสามารถ

เชื่อมโยงหรือให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3.7 ด้านการขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ มีแนวทางพัฒนา ดังนี้ ควรให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับกฎหมายและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ครูเข้าใจในกฎหมาย ให้ความรู้กับนักเรียน ประชาสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง การประชุมผู้ปกครอง การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้ประชาชนและผู้สนใจรับทราบอย่างต่อเนื่องเหมาะสม ประชาสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาควิชาครูช่วยโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์สนับสนุน ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ อันเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและการขับเคลื่อนองค์การให้เป็นไปจริงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์โดยนโยบายจะอันสอดคล้องและไปในทิศทางกัน อันจะทำให้ นโยบายต่างๆ ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะผู้บริหารต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2566) ได้มีการกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัย และมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นใน ศตวรรษที่ 21 และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน และสอดคล้องผลการวิจัยของ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา : สมรรถนะและแนวทางการพัฒนา พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่สำคัญของกระบวนการนโยบาย เป็นการบริหารจัดการที่ ต้องกำหนดให้มีการระบุเป้าหมายในการดำเนินการที่ชัดเจน โดยต้องแปลงนโยบายเป็นแผนงาน โครงการ มีการดำเนินการเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้การดำเนินการบรรลุผลสำเร็จ ตั้งแต่การเตรียมองค์การ ทรัพยากร และบุคลากร รวมไปถึงจนถึงการสร้างควมยั่งยืนในการปฏิบัติหากดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบาย สมรรถนะที่สำคัญใน การนำนโยบายไปปฏิบัติของผู้บริหาร

2. การใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ต่างสนองตอบรับและนำนโยบาย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติทั่วถึง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กำหนดนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล จะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้ อย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกสมัยใหม่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยให้ความสำคัญต่อความมีคุณภาพของครูทั้งประเทศ รวมไปถึงครูแนะแนว เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำด้านเนื้อหาของวิชาการ และการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกเรียนและประกอบอาชีพ รวมไปถึงการดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพใจของ

นักเรียนทุกคน ส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ทั้งสายวิชาการ และสายอาชีพให้มีรายได้จากวิชาที่เรียน โอกาสฝึกงานระหว่างเรียน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถ ตรงต่อความต้องการของการจ้างงาน และที่สำคัญที่สุดรัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

3. แนวทางพัฒนาการใช้นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการในแต่ละด้าน เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาธนาคารหน่วยกิต การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาการแก้ปัญหาหนี้สินครูและปลูกฝังการออม การพัฒนาการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในหน่วยงาน และการขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้นโยบายต่างๆ ประสบความสำเร็จผู้บริหารและครูต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติอันส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรพิจารณาปลูกฝังค่านิยมด้านความปลอดภัยในการใช้สื่อแก่นักเรียน และใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประสุงสุด
- 1.2 ครูควรหาวิธีการดำเนินงานใหม่ๆ ในการพัฒนาการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนสามารถค้นหาตัวเองละต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นได้
- 1.3 โรงเรียนควรให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของธนาคารหน่วยกิตเพื่อให้นักเรียนได้และพัฒนาระบบให้ได้มาตรฐานและเข้มแข็ง
- 1.4 ครูควรใช้กระบวนการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพในการแนะนำนักเรียนให้ค้นหาความถนัดของตนเองและสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาในสายงานอาชีพต่อไป
- 1.5 ครูต้องทำแผนการเงิน วางแผนการใช้จ่ายและชำระหนี้ให้เรียบร้อย ทำบัญชีรายรับรายจ่าย ใช้เงินให้เหมาะสมและวางแผนเรื่องการออมเงิน
- 1.6 ผู้บริหารควรสนับสนุนและใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน
- 1.7 โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกฎหมายและแผนการศึกษาแห่งชาติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายให้ประสบความสำเร็จ
- 2.2 ควรศึกษารูปแบบการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ
- 2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ และการนำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของ
กระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2565). การนำนโยบายไปปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา : สมรรถนะและแนวทางการพัฒนา.
ครุศาสตร์สาส์น, 16(1). 77-92.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2557). *กระบวนการนโยบายทางการศึกษา*. นครราชสีมา: เก่งการพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (2566-2570). (2565, 1 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม137
ตอนพิเศษ 258 ง.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580). (2561, 13ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา.เล่ม135 ตอนที่ 82 ก.
- สมภาร ศิโล. (2558 ,มกราคม-มิถุนายน). การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ. วารสารทวิพยาการศิลปะศาสตร์และ
วิทยาศาสตร์, 2(1), 1-9.
- Likert, R.. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbeic, M
(Ed.), Attitude Theory and Measurement (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York : Harper
Collins Publishers.(pp.202-204)
- Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30 (3) : 607 - 610.